

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Căsnădiei Nr. 3.

Se prenumeră și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Cu 1-a Octomvrie v. 1885

se începe

Abonament nou

la

„Tribuna“.

Prețurile abonamentului sunt însemnate în capul foii.

Abonamentele se fac cu multă lesnire atât în Monarchie cât și în România prin mandate postale (*Posta utalvány — Post-Anweisung.*)

Se recomandă abonarea timpurie pentru regulata expediție a foii.

Domnii abonați sunt rugați a ne comunica eventual pe lângă localitatea, unde se află, și **posta ultimă**; ear' domnii abonați vechi spre ușurare pot lipi pe mandatul postal **adresa tipărită** dela fășiile, în cari li s'a trimis diarul până acuma.

Administrațiunea diarului
„Tribuna“.

Sibiu, 1 Octomvrie st. v.

Dela un amic al nostru dela țeară primim o scrisoare mai lungă privitoare la lipsa de interes a preoților noștri față cu cestiunile comunale. Sîntem nevoiți a constata și noi, că în general poporul nu află în preot spriginul, de care are lipsă. Preoții noștri dela sate au multă tragere de inimă către poporul lor, dar' o mare parte dintre dinșii se privesc numai ca păstori sufletesci, ear' alte cestiuni vitale ale credincioșilor lor le negleg. Trebuie să înțelegem însă că sîntem avisați la noi înșine, că între împregiurările, în cari trăim, sîntem nevoiți a cere dela preoții noștri dela sate mai mult decât mîngăierea spirituală a țeranului român. Preotul român dela sate trebuie să înceapă a pricepe și ocrotirea intereselor mai mărunte ale poporului. Lăsăm să urmeze unele din observațiunile cuprinse în scrisoarea primită:

În nenumărate cazuri — se ăice în această scrisoare — simțim noi Români din Transilvania și Ungaria lipsa unei organizațiuni comunale. Cele mai multe plângeri, ce se ridică contra apăsărilor administrațiunii, ne sîlesc să constatăm neglijența noastră în ceea-ce privesc terenul administrațiunii.

Pe întregul teritor al țerii, comunele noastre romănesci sînt lipsite de conducători abili de a ocupa postul la care sînt chemați atunci, când comuna trebuie să fie reprezentată în fața măsurilor luate de autoritățile superioare administrative. Legea comunală, care se prepară a fi modificată în această sesiune a dietei din Budapesta, a fost totdeauna un secret al funcționarilor administrațiunii. Preoții și învățătorii noștri nu și-au luat nici odată osteneala de a se induce în trebile administrațiunii.

La noi, unde preotul e adese singurul om cu carte, acesta nu și-a ținut, în general vorbind, de a sa chemare să se ocupe de trebile lumesci ale comunei, în

care autoritatea bisericească l-a confirmat de cap sufletesc.

Se adună primarul, notarul și comitetul comunal a lua o decisiune privitoare la o afacere administrativă a comunei respective. Consiliul comunal e constituit, de a dreapta notarului ocupă locul primarului. Întră acum preotul, un om cu multă școală. Notarul își desfășoară protocoalele spunînd oamenilor cea mai nouă ordinațiune sosită dela comitat prin dl solgăbirău. E vorba de aruncarea unui nou imposit comunal sau altă afacere, despre a cărei regulare are să hotărască consiliul comunal și apoi obștia comunei: tot capul de familie, care posedă ceva avere nemiscătoare pe hotarul comunei.

Cei doisprezece sau douăzeci de sfetnici ai comunei — numărul lor e hotărît prin lege amăsurat numărului sufletelor capabile de drepturi politice — îi cer notarului, un funcționar atîrnător de șeful sau cercual, să aștepte sosirea Sfinției sale a Părintelui paroch și numai după aceea să cetească poruncile comitatului.

Să hotărîți acum oameni buni! — Să auzim ce ăice Părintele? Nu ne trebuie, noi nu putem să ne învoim cu aceste nouă sarcini în bani și în lucru. Dar' ce ăice Părintele?! Acă se încurcă afacerea. Dl notar spune că să hotărîm, dar' să hotărîm așa precum dorește porunca solgăbirăescă, căci altcum nu se poate. E acum rîndul la dl Părinte ca să ne lumineze dacă e cu lege sau fără lege, această poruncă mai înaltă?

Părintele, un bun preot, dar' numai atîta, la rîndul seu face o față serioasă ca și când ar fi resfoind cu mîntea după paragraful legii comunale și comitatense, și după o profundă cugetare de un sfert de oară, vine cu rezultatul muncii gândirii lui: N'ar fi chiar cu dreptul, dar' ean să lăsăm după dl notar, căci scie mai bine ce e de făcut.

De o fi sau nu cu lege e altă treabă; dl notar are ale sale încurcături discrete cu dl solgăbirău și acesta earăși cu dl notar și treaba se hotărăsece așa precum spune porunca dlui solgăbirău.

Pentru ziua de mîne e insinuată la primărie sosirea dlui solgăbirău. Se adună slugitorii satului ca să îl întipine pe Măria Sa, să-i deslege caii și să pornească prin sat după ouele cele mai proaspete sau puii cei mai bine hrăniți ca să-i ducă de unde îi vor afla la primarul sau la notarul, căci e lege, că mîncarea ce o capetă „Măria Sa“ la primarul sau notarul, trebuie adunată prin repartițiune. Dl solgăbirău săturat odată, ese în comanda primăriei, unde sfatul era comandat pentru oarele opt din ăi, dar' până ce sosese, se hrănesce și se urnesce „Măria Sa“, sfetnicii încărunțiți trebuie să stee în curtea primăriei, cu capul desvălit decâte ori „Măria Să“ ese în pragul casei.

A sosit din vreme și Părintele, ca să aștepte și Sfinția Sa după grația înfricoșatului funcționar ajuns a fi proverbial sub titlul de „solgăbirău“.

— Când cu sfatul, nu e treabă de sfătuit, — eacă așa, „Măria Sa“ are să ducă câțiva saci de ovės pentru caii sei sau vre-o câțiva pui pentru gospodăria doamnei.

Se adună sfatul satului, vine însă și Părintele preot, căci e lege din bētrâni ca să se adune, cu atît mai vîrtos că nu scie nime tainele puterii solgăbirăesci, fiindcă Sfinția Sa preotul local, care poate descifra cărțile, nu și-a luat nici odată

osteneala de a-l face pe „Măria Sa“ se simță, că satul nu e fără cap, că turma sa sufletească nu e pusă la discrețiunea „domnilor“. Slugărnicia poporului seu, Sfinția Sa nu o poate stîrpi cu spriginul modestelor sale cunoscînțe în afacerile lumesci.

Un executor de dare, adunat de regulă de pe drum, se pornesce cu protocoalele de dare pentru a aduna banii, cu care țeranul e legat cătră stat. Înjurături, spargerii de lăcăți, spaimă în copiii flămânđi ai veduvelor năcăjite curg dealungul satului vreme de o săptămână întregă. Unde e omul chemat a pune capet sau cel puțin a reclama în puterea legii contra batjocurilor și nedreptăților săvîrșite în dauna sătenilor?!

Cheltuielile unei astfel de execuțiune cad în sarcina colectorului de dare și a primăriei. Dar' nu scie nime de aceasta afară de dl notar și primarul. — Să introducem în socotelile comunale o rubrică de spese extraordinare nedefinite — își ăice acestia — sfetnicii satului n'au să scie de aceasta, apoi oameni cari să priceapă misteriele acestei manevrări cu socotelile satului nu avem, ear' la comitat vom direge cu comptabilul comitatens trebile.

Timp de ăce-cinsprezece ani se adună contribuțiunea; oamenii nepricepuți în ale dărilor se duc fără ca dl colector, fie acesta chiar și notarul, să le fi însemnat totdeauna în cărticica de cuitare solvirea contribuției sau că e indusă o sumă mai mică și contribuabilul n'are cătră cine să se îndrepte ca să-i cetească deosebitele pozițiuni complicate ale unei legi de dare cum numai există ca la noi. Moare dl notar, vine altul și cere depunerea restanțelor. Contribuabilii joară că totdeauna și-au plătit la timp partea cuvenită și cerută. Nu se îndoesce nime că dl colector e vinovatul, dar' statul nu poate suferi daună și legea cere ca cetățeanul să plătească din nou, ceea-ce a mîncat notarul sau colectorul ales de „bună voiă“ de reprezentanța comunală „cu învoirea solgăbirăului“.

Se cere dela credincioșii bisericii gror. contribuția bisericească numită sidoxia, recunoscută de legile de stat și susceptă în rubricile contribuției de stat. Aceasta e totdeauna cea de pe urmă, la care colectorul de dare se gîndesce. Inspectorul de dare din timp în timp își plătesce capul cu vre-un ursoriu de tot neresios pentru scoaterea restanțelor sidoxiale. Notarul din a sa parte ia ursorul spre cunoscînță și apoi „popii agitatori“ pot să aștepte până când se vor depura mai întăiu restanțele cătră stat. Astfel poporul se demoralizează și, ațîțat de omul străin de interesele bisericii romăne și prin urmare și ale sale, începe a rezona contra sumei mai mărișoare, adunată prin neglijență din an în an. Nu e însă nime cine să poată prevedea urmările unei astfel de neglijențe și să reclame în contra ușorătății primejdioase, cu care se tractează această contribuție a poporului cătră biserica sa.

Doi poporeni duc o vieață nelegitimă, e muierea cutărui creștin, o depravată ce trăiesce în concubinată cu altul. Preotul, consciu de chemarea sa, ordonează sistarea acestei imoralități. Canoanele bisericesci hotărăsc să se pună capet acestei nelegiuiri, dar' la cas de nesupunere, biserica nu dispune de putere de forță. Solgăbirăul e rugat să intervină cu puterea oficiului civil în această afacere. El scie destul de bine

că e dator a o face aceasta, căci dator e statul civil să spriginească stîrpirea imoralității. Rugarea preotului rămăne rugare și imoralitatea creșce.

Învățătorul confesional din o comună se plătesce prin repartițiune. Poporeni, îngreunați cu multe sarcini, plătesc partea cuvenită învățătorului cu multă neplăcere. Pentru scoaterea acestei repartițiuni e cercată primăria ca să intervină. Primarul, Român si el, ar face-o, dar' cu deosebite privilegii, solgăbirăul i-a dat să înțeleagă, că „să nu se amestece în trebile popesci“. Școala valachă, își cugetă „Măria Sa“, trebuie să piară și apoi la rîndul seu, când s'a decretat înființarea unei școli comunale, va scoate executorul repartițiunea.

Toate aceste neregularități ar pute fi stîrpite baremi în parte, dacă prin comune am avē oameni induși în trebile administrațiunii comunale. Ear' noi, în lipsă de alți oameni cu carte prin comune, sîntem avisați a-i însărcina cu această chemare pe preoții noștri. Îi asigurăm, că preoții cari se vor strădui a se pute opune acestor rele, vor fi îndoit remunerați de poporul pus la discrețiunea unor funcționari străini de interesele noastre.

Revistă politică.

Sibiu, 1 Octomvrie st. v.

Guvernul ungar a făcut un mare fiasco în Croația. Eșirea unor membri mai importanți din partida națională a contribuit la crearea unui fapt pentru Croația, care sub împregiurările date și sub impresiunea evenimentelor mai proaspete poate să aibe cele mai funeste urmări. Faptul necontestabil, că contele Georg Iellacici, Ivan, Iosif și Paul Drașcovic, bar. Zsivecovic, Türk, Șipuș și Milan Stancovic, au format un club central, trebuie să umple de cea mai mare îngrijire pe toți cei ce au urmărit cu atențiune lucrurile din Croația. Mișcările inscenate decătră Starcevicieni sînt în creștere și fac pe viitor imposibilă ori-și-ce apropiere a Croației de Ungaria.

Dacă nisce membri atît de destinși, prin eșirea lor din partida guvernamentală vor se demonstre, că gravaminele partidei de drept nu sînt cu totul nemotivate, nu te poate prinde mirarea, că opiniunea publică din Croația va face o astfel de convertire, care la nici o întemplantare nu va isbuti în favorul Ungariei.

Scirea, cumcă Sultanul și-ar fi dat deja consimțemntul la unirea Rumeliei cu Bulgaria, se desminte în cel mai hotărît mod. Guvernul turcesc se pare, că voiesce să se întrepună cu toată hotărîrea pentru apărarea intereselor sale și pentru aceasta se fi și recercat pe plenipotențați, ca să nu trăgănească cu conferența. Poarta să se fi și declarat, că la cas dacă puterile nu vor restabili *statul quo ante*, ea nu se va mai ținē de stipulațiunile tractatului dela Berlin, și-și va păstra pentru acest cas deplina libertate a acțiunii sale. Chiar și înarmările Turciei nu numai nu se înterup, ci acele se continuă cu un tempo cu mult mai accelerat, de cum s'a întemplantat la început, și-ți face impresiunea, ca și când pregătirile aceste s'ar întempla cu învoirea și la sfatul puterilor europene.

Poarta și-a exprimat înaintea plenipotențaților dorința, de a determina pe

Serbia la desarmarea trupelor, prin ceea-ce ușor s'ar pute trage într'un conflict Austro-Ungaria și Rusia.

Serbia tot mai tare se supără pe Bulgaria. Scirile despre încercări de apropiere sînt în cercurile sêrbesci cu cea mai mare neîncredere întimpinate, și se vorbește în public, că Serbia nu se va îndestulă cu cei șapte mii locuitori ai Vidinului. Un distins deputat sêrbesc se se fi exprimat: „Neamul nostru se extinde pînă la porțile Sofiei și în Sofia zace înmormântat Milotin, Țarul Sêrbilor. Noi ne vom lupta și sperăm, că vom mai arboră încă odată drapelul Sêrbiei pe capitala Bulgariei“. Observându-i cineva, că puterile europene încă nu vor sta în fața acestora cu mâinile încrucișate, răspunde diplomatul sêrbesc: „Da, Rușii de sigur ne vor alunga din Bulgaria, atunci însă cel puțin poporul sêrbesc se va însănătoșa de oarba credință, că Rusia simpatizează cu el. E un războiu de existență pentru noi și sperăm că Austro-Ungaria va fi pe partea noastră“. Prelungă aceste se mai vorbește în Belgrad și de o învoeală sêrbo-grecă, care e îndreptată în contra Bulgariei.

Cu toate străduințele ambasadorului sêrb Mijatovici, cabinetul englez arată multă rezervă față cu aspirațiunile sêrbesci. Toată Anglia n'are în această privință decât o singură politică; a împedea pe Rusia să-și întindă influența la Dunărea-de-jos. Cercurile politice în Londra sînt dispuse la o înțelegere cu Austro-Ungaria, ale cărei interese ar fi identice cu ale Angliei. Se recunoaște că unirea Bulgariei cu Rumelia e un fapt implinit, imposibil de stricat; se arată însă mare răceală față cu dorințele Sêrbiei și Greciei de a trage din aceste compensațiuni.

Evenimentele din Rumelia-răsăriteană au făcut foarte mare impresiune și în Albania. Albanezii se tem de izbucnirea pofelor de întindere ale unor state balcanice, în special de înaintarea Sêrbiei pînă la Priserend, în contra căreia ei se vor opune cu hotărîre. Guvernatorul general din Scutari, Mustafa-Assim-pașa a primit dela ministerul de resbel ordinul să expedeză din Scutari 4 batalioane, care să se unească la Vescelle cu trupele adunate acolo și să plece în Rumelia. Guvernatorul general răspunde că în împregiurările actuale, nu poate urma ordinului și porunci trupelor să stea pe loc. Colonelul francez Stoffel a sosit la Scutari; el are de gând să scrie o istorie militară a Albaniei, din cele mai vechi timpuri, și pentru aceasta a cerut voia dela guvernator să viziteze liber câmpiile de războiu renumite.

Evenimentele din Peninsula-Balcanică.

Atena, 10 Octomvrie n. Reprezentările făcute de puteri n'au modificat de loc dispozițiunile guvernului elenic.

Publicul consideră chiamarea celor 3 clase de reserve ca un răspuns la reprezentările puterilor. Ieri, după primirea ministrilor plenipotențiar, d. Delyannis a trimis prin telegraf instrucțiuni agenților elenici din străinătate. El lasă să se întrevadă, că Grecia n'ar pute să accepte unirea bulgară, fără a-și da silințele ca să restabilească echilibrul oriental.

Varna, 10 Octomvrie n. De cîtva timp se urmează o schimbare activă de telegrame între Sultan și prințul de Battenberg; se adevăresce că Sultanul va recunoaște unirea în forma personală; statutul organic trebuind însă să primească nise schimbări radicale, se nasc mari dificultăți. Turcia insistă mai cu seamă să rămână două administrații deosebite. Principele obiectează, că cu acest mod populația va rămâne nesatisfăcută și că se vor nasce neapărat noue intrigi; recunoașterea necondiționată ar prezenta dintr-o parte cele mai mari foloase mai cu seamă din punctul de vedere al intereselor turcesci; o asemenea maritimie din partea Turcilor n'ar pute să aibă decât cea mai mare influență asupra Bulgarilor, cari vor rămâne vecinic recunoscători Turciei și influența turcescă va crește în Bulgaria înălăturând cu totul pe cea rusească.

Filipopol, 10 Octomvrie n. O nouă deputație se va trimite la Constantinopol; ea va fi compusă din d-nii Stanoff, Gueșof și Nacevici. Se țice, că toți agenții diplomați străini din Sofia vor veni aci.

Constantinopol, 9 Octomvrie n. Puterile făcînd mari presiuni asupra Sêrbiei și a Greciei, se țice că aceste două regate au mai scăput din puterile lor.

Serbia nu mai cere Cosovo și Grecia s'ar mulțumi cu o regiune în care se nu fie cuprinsă Ianina.

Sofia, 10 Octomvrie n. Se țice că Karaveloff s'ar fi exprimat cătră mai mulți agenți străini declarînd că recunoașterea unirii nu mai e decât o cestiune de timp. El nu crede că prințul Alexandru va fi depus de vreme-ce popularitatea sa a crescut într'un mod extraordinar dela ultimele evenimente.

Prințul Alexandru însă a declarat că el e gata să-și depună coroana, dacă în schimbul acestui sacrificiu se va recunoaște în mod necondiționat unirea Rumeliei cu Bulgaria.

Londra, 11 Octomvrie n. La un banchet, dl Tricupis a constatat progresul îndeplinit de Grecia și a declarat că Elenii nu pot să accepte o modificare a echilibrului în Orient. El a adaus că opoziția va susține pe guvern în revindicările sale, și speră că Europa îi va sprigini.

Varna, 11 Octomvrie n. O mare agitație domnesce în Creta; se crede că o răscoală este iminentă. Guvernul turcesc a luat toate măsurile trebuitoare pentru a întimpina un asemenea lucru;

guvernorul Cretei totuși e de părere că poporația nu va recurge la mijloace violente. Din Smirna s'au trimis la Kanea 3 batalioane de Nizami.

În cercurile diplomatice se exprimă speranța că Grecia nu se va arunca în aventuri; puterile par a fi convins pe cabinetul din Atena despre pericolele situației; în cas când Grecii ar intra cu armele în Turcia și ar fi bătuti, cine ar interveni în favoarea lor?

Cu Serbia lucrurile stau mai rău. Serbia pare cu ori-ce preț hotărîtă a-și împinge armatele preste fruntarii; se crede chiar că Serbia le va împinge în Macedonia; din această cauză Turcia concentrează redifiți mai cu seamă în această provincie; prelungă cele 80 batalioane redifi, aduse din Asia-mică, s'a mai mobilizat încă un mare număr din cari opt au fost trimise la Uschiub.

Constantinopol, 11 Octomvrie n. Redifiți sosesc în mare număr; în fiecare zi vapoarele debarcă trupe, cari sînt îndreptate imediat în provincii.

Regimentele de cavalerie din Constantinopol au primit ordinul să stea gata în ori-ce moment pentru plecare.

Inspectorul general al fortificațiilor, care a inspectat țilele aceste un mare număr de fortificații, a supus raportul seu ministrului de resbel.

Poarta pare a fi înălăturat greutățile financiare; învoirea cu banca otomană e pe cale de a se face pentru suma de 4 milioane livre sterlingi și veniturile Porții, cari se incasează mai cu seamă în această perioadă a anului, alcătuesc nise mijloace suficiente pentru ori-ce eventualități.

Presa și evenimentele de pe Peninsula-Balcanică.

„Le Temps“ scrie următoarele:

În prima întrunire a ambasadorilor la Constantinopol reprezentanții Rusiei, Germaniei și Austro-Ungariei, au fost pentru *statul quo*, ear' al Franciei, Engliterei și Italiei, au susținut unirea cu condițiunea ca drepturile de suveranitate și interesele materiale ale Turciei să nu fie jignite.

Sublima Poartă a declarat că se va opune hotărîrilor păgubitoare pentru ea și dacă puterile nu vor stabili *statul quo*, ea va considera stipulațiunile tratatului din Paris ca neobligatoare și în acest cas își va rezerva libertatea de acțiune. Ori-cât se părea mai nainte atitudinea Turciei ca șovăitoare, ea acum e hotărîtă de a procede energetic și înarmările urmează neîntrerupt.

Correspondentul din Viena al țiarului „Times“ telegrafiază următoarele:

Persoane bine informate afirmă că în timp de 14 țile ori va izbucni revoluțiunea în Serbia ori oștirile ei vor trebui să înainteze în Serbia-vechiă. Numai o acțiune a Austro-Ungariei ar pute să o împedea. Germania dorește ca Austria să intervină prelungă Serbia ca să o abată de a pretinde printr'o acțiune militară compensațiuni teritoriale dela Turcia.

Atitudinea Austriei ar fi următoarea: Dacă Serbia și Grecia ar începe ofensiva, celelalte

puteri se nu se amestece lăsînd mână liberă Turciei de a respinge atacul.

Austria ar mai cere ca Germania să stăruiască ca și Rusia să rămână neutră. În nesiguritatea dacă Germania va isbuti să stabilească o asemenea înțelegere, zace pericolul situației de față.

Presa bulgară se plînge de limbajul țiarelor ruse și de paralisarea în care este ați Bulgaria lipsită de ajutorul la care avea dreptul să se aștepte în împregiurările prin care trece principatul.

Reproducem aci textual, și fără comentarii articolul de fond, în această privință, al țiarului „Slaveanin“:

„Mai toată presa europeană nu cu ochi reî privește la resculara noastră, la legitima și pacifica noastră unire, numai presa rusească din nenorocire foarte în curînd și-a schimbat vederile, grăbindu-se a ne judeca. La început presa rusă s'a arătat foarte simpatică în această cestiune, dar' îndată ce înțelese politica guvernului, nu îndrăznea de a lovi în A. S. Principele Alexandru, care este cu desăvîrșire inocent în această afacere, și în guvernul seu, care n'a avut timpul disponibil spre a se gândi la o astfel de grea acțiune.

Cu mare măhnire vedem ați că jurnalistica rusă condamnă uniunea deja săvîrșită, neadmițînd-o din cauza că nu s'a făcut cu consimțămîntu-i prealabil, ca și cum am fi scuit noi ceea-ce s'a petrecut la Filipopol într'o oară.

Nu ne vom mai justifica în fața jurnalisticii ruse, dar' nici nu vom răspunde grelelor ei acușări aduse Principelui nostru și guvernului seu, pentru-că scim bine, că acei ce de departe privesc și cred în diferite comentarii, nu pot decât să ne acuse.

Regretăm și vom regreta mult timp conduita fraților nostri ruși, care sînt chiamați mai înainte de toate de a întări legăturile noastre cu poporul rus. Resultatul unei astfel de conduite nu poate fi plăcut și folositor pentru nici una din ambele părți.

Nu cum-va Bulgaria odată fiind unită, din această cauză ar suferi interesele Rusiei? Această purtare e ciudată și nu scim cum să o explicăm. Dacă vre-o altă putere ne-ar fi arătat această indiferență, nu ne-ar fi mișcat nici mirat atît, dar' că aceasta ne vine din partea Rusiei, nu puțin ne miră. Pînă ați nu credeam că vom fi lipsiți de brațul rusesc care ne-a liberat și nu ne vine a crede nici acum, cînd avem lucrul sub ochi.

Cine altul trebuie să ajute pe Bulgari, concludem numitul organ, dacă nu Rusia; nu este dînsa aceea care a încheiat tractatul dela St. Stefano, pe care areopagul l-a sfîrșit? Căci ce sîntem noi, și ce este Rusia? După cum țice „Ruskii Viedomosti“ locașurile bulgare au fost și vor fi în totdeauna deschise Rușilor“.

Foita „Tribunei.“

Aripa câmpului.

Poveste

de

Alexandru Tuducescu.

(Urmare.)

Și se luară — Aripa Câmpului și cu Omul Setea și cu Omul Foamea și cu Omul Țintilă și cu Omul Fugilă și cu Omul Sgriburilă și se duseră — și detersă preste un om, care se drăgostia cu vîntul și se tot vâiera:

— Tulai Doamne, cu cine să mă mai drăgostesc? Tulai Doamne, cu cine să mă mai drăgostesc?

— Dar' drăgostesc-te cu lumea, nu cu vîntul!

— Dar' nu mai am cu cine.

— Măi, că tare om trebuie că ești tu!?

— Aș?! eu nu sînt tare, ci tare-i acela, care o omorît 3 smei și muierile și pe mama lor.

— Da, eu sînt acela, măi!

— Tu ești?!?! Da unde măi?

— Mă duc, să mă însor.

— Că du-mă și pe mine, omule! că voi pune o vorbă bună pentru tine, că ești om bun și de omenie. Mi-i lăsa barem, să mă drăgostesc și eu odată.

Acesta era: Omul Drăgostilă.

— Tulai Doamne! ce să mai vîd? Tulvai Doamne! ce să mai vîd?

— Că mare-i lumea, n'ai ce vedea?!

— Dacă vîdut-o-am destul acuma.

— Măi, că tare om trebuie că ești tu!?

— Eu nu sînt tare, ci tare-i cine o omorît 3 smei și muierile și pe mama lor.

— Măi, că eu sînt acela!

— Tu ești?!?! Da unde mergi?

— Mă duc, să mă însor.

— Că du-mă, măi! și pe mine, că voi pune o vorbă bună pentru tine, că ești om bun și de omenie. Mă vei lăsa barem, să vîd și eu ceva.

Și acesta era: Omul Vede-bine.

* * *

Se luară acuma — Aripa Câmpului și cu Omul Setea și cu Omul Foamea și cu Omul Țintilă și cu Omul Fugilă și cu Omul Sgriburilă și cu Omul Drăgostilă și cu Omul Vede-bine și se duseră — pînă la împăratul Ciumii din capătul lumii. Dacă ajunseră aci — Aripa Câmpului se băgă în casă la împăratul și peși fata.

— Dacă îți fi voi în stare, se mâncați și să beți, cât oiu vră ie, atunci îți dau fata!

Aripa Câmpului — dacă auți aceasta poruncă din gura împăratului se cam ciufică și eși, să întrebe pe oamenii sei, cari îl așteptau în curte.

— Bine, bine, oameni buni! io mînc atîta, cît poate birul un om. Da de n'om pute mîncă, cît ne-o pune el, ce vom face?

— Eu nu mă prind, că pot bî și mîncă mult! grăi schiopul.

— Ce oameni puteți voi fi?! Caută, că se se tragă ei dela mîncare! Da spune-i! că cu casă cu tot îl mînc —

— Și-l beu.

Omul Foamea și Omul Setea tot într'un picior săriau de bucurie — că acum vine apă pe moara lor.

Și porunci împăratul — să taie la gule de boi, stave de cai, turme de oi, de capre, de porci, mulțime de hoare . . . ! să aducă buți cu vin și cu vinars . . . ! și după aceea se întinse o measă mare, de cuprindea tot ocolul și mi se puseră oamenii mei la measă și nu mai mîncă Omul Foamea cîte un țimp de vacă cu os cu tot și nu mai bea Omul Setea cîte o bute de vin dintr'o înghițătură, da nu se mai purtau ei cu toții — de într'un ceas nu mai era nimica pe measă și Omul Foamea striga: că moare de foame și Omul Setea cerea: să aducă vin. Și nu mai rămase nici batăr un puui de gîină în curte și nici batăr un strop de vin în pivniță — țeu! așa.

— Împărate! Dă-i fata, că acestia și urechile ni le mîncă! — grăi împărateasa.

— Aș da-o, să mă scap de ei și n'aș da-o, că nu sciu — ce oameni sînt!

Dacă gătără aceia cu mîncatul și cu beutul — Aripa Câmpului se duse de nou, să pețească fata.

— Doară n'o să vî duceți acuma noaptea; mai stați pînă mîne!

Și ear' adună împăratul sfatul și se sfătuiră: Ce-i de făcut? Și porunci împăratul slujitorilor sei: să-i ducă pe pețitori într'o casă mare de fer și de desubt și de deasupra și de alătura să aprindă și să arză cuptoarele — ca cu toții acolo să se prăpădească! Că, vedeți d-voastră! Casa asta așa era făcută, ca să-i prăpădească cu ferbințeala și cu nădușeala.

Și oamenii mei se băgară în casă, ca să petreacă noaptea acolo și slujitorii aprinseră cuptoarele și păreții dinlăuntru începuă acum — să se roșiască de ferbințeală; ear' oamenii din casă începuă să-și țipe toate hainele de pe trup și se vâierau: că-i arde.

Numai Omul Sgriburilă sta tupilit într'un cot și — precum desbrăcau ceia hainele de pe ei — el așa le îmbrăca preste cojoace și totuși se cânta:

— Vuuu, vuuu, că frigu-mi-i!

— Cum, bată-te focul! îți poate fi ție frig, cînd noi murim, nu alta?! Mai bine fă ceva, că aici ne nădușim!

Și suflă Omul Sgriburilă una și-i aruncă

„Le Nord“, organul cancelariei rusești se ocupă din nou de evenimentele din Bulgaria și de pretențiunile Sârbiei și ale Greciei de a stabili un echilibru de forțe din Peninsula-Balcanică.

„Unirea Rumeliei cu Bulgaria, Țițe citatul țiar, n'aduce nici o vătămăre Țarului, pe când pretențiunile Greciei și ale Sârbiei n'au alt scop decât o nouă îmbucătățire a imperului otoman. De fapt, pentru întâia oară se aude acum despre o echilibrare a forțelor în Peninsula-Balcanică, care nu este stipulată nicăieri și care pare cu atât mai ciudată, cu cât inventatorii ei pretind ca toate statele din Peninsula să aibă un număr egal de locuitori. Ne este cu greu a crede că puterile vor primi acest pretext ca un motiv serios și vor ține seamă de pretențiunile ivite.

„Neue freie Presse“, în articolul său de fond dela 8 Octomvrie, se arată foarte îngrijit de situațiunea Austriei când puterile ar refuza de a acorda Sârbiei oare-cari avantajii teritoriale. Citatul țiar își încheie articolul său astfel:

„Dacă dar hotărârea puterilor este să respingă ori-ce pretențiune, care ar trece preste faptul deplinit dela Filipopol, atunci Sârbia sau se va supune, sau nu. Dacă nu se va supune, atunci își va susține pretențiunile cu forța armelor. Cu chipul acesta se împedică politica de *statu quo ante* și se va naște greaua întrebare: cine va silă atunci pe Sârbia să respecte această politică?

Dacă însă Sârbia se va supune dorinței puterilor, atunci va rămâne în Belgrad un ghimp contra Austriei, care va fi acuzată că a împedecat-o pe Sârbia din drum, care va pierde astfel o muncă de mai mulți ani în Belgrad și va face pe Sârbia să-și îndrepteze din nou privirile spre Rusia, sub al cărei protectorat se efectuează unirea ambelor Bulgării.

„Astfel dar“, situațiunea Austriei față de evenimentele din Orient are greutatea specială, și cu atât mai mult încă, cu cât ele nu par a fi apreciate în Berlin după cum este dorința guvernului nostru. Acum tocmai se vede de ce greutatea a fost împovărată monarhia prin politica ce ne-a dus în Bosnia, și cât de falsă a fost ideea de a pune pozițiunea noastră în Orient în paralel cu aceea a Rusiei.

„De altminteri, ne va fi cu greu ca din considerațiuni pentru Sârbia să sacrificăm înțelegerea cu celelalte două puteri imperiale, căci atunci, în împregiurările de față, ar însemna să sacrificăm pacea.

Cronică.

Arestare. Cu privire la cele comunicate ieri sub acest titlu despre secretarul episcopesc din Gherla, cetim tot în „Kolosvári Közlöny“ de adi următoarele: „Ieri am fost scris despre Ladislau Porde, secretarul episcopului valach din Gherla, că a fost arestat în Lăpușul-ung. pentru agitațiile sale antimaghiare. Dl secretar ne roagă pe cale telegrafică a rectifica scirea, ca pe una fără de nici un temei și ca pe o minciună tendențioasă, calumniatoare și vătămătoare de

cu suflarea pe toți într'un cot și pe perețele, pe care suflă — se făcură tot țurțuri de ghiață, nu alta!

— Măi, nu-i modru, să mai trăiască! grăi împăratul dimineața — dacă vedu, că slujitorii nu numai că arseră toate lemnele din ocol, dar și palanturile le puseră pe foc. Și de bucurie — că s'o fi scăpat de ei — se duse în casa ceea și era să-l apuce nevoia cea rea de ciudă, că ceia se băteau cu obelele ude și că, unul se cânta: că 'i-a degerat picioarele, altul că 'i-a înghețat nasul, ear' Omul Sgriburilă era mai mort — că se stînsese focul.

Împăratul — dacă vedu, că cu oamenii ăștia nu-i de glumit, se necăji tare și nu mai scia acum: cum s'o mai încarnească!

— Acum să-mi dai fata, înălțate împărate! Noi ne-am împlinit slujba.

— Încă nu, grăi împăratul, până-ce nu ve vedu îndrăgostii cu 100 de fete în păr și până dimineața toate să fie cu copil!

— No, Drăgostilă! 'ți-o venit și ție rîndul, — Țițe Aripa Câmpului.

Și se prinse Omul Drăgostilă, că el se va drăgostii cu toate și a doua și toate erau cu copil, numai a suta avea față.

— Caută! că de jumătate de an am trimis pe o muiere la fîntâna Leordanului după apă și nici acum nu mai vine. N'ăți merge voi careva după un ulcior de apă?

onoare. Aceasta însă nu o dovedește prin nimic și astfel nici nu poate pretinde, ca noi să dăm mai puțin credemnt corispondentului nostru, decât lui. Dacă va dovedie datorința noastră a declara, că corispondentul nostru a greșit și că pe dl secretar nu l-au pus la reçoare pentru agitațiile sale antimaghiare. —

Nu scim deu, care merită mai mult credemnt, cutare Ovreu din Lăpușul-ung. căruia îi stă în interes a denunța și a scorni la minciuni, sau unui secretar episcopesc, unui om onest și cu oare-care pozițiune în societate? Așteptăm limpeșirea acestei afaceri, despre care cei dela „Kol. Közl.“ vorbesc ca și despre cutare scandal de noapte din „Kis-Komló“.

„România irredentă“. Sub acest titlu cetim în „Maros-Torda“, că la preotul român din Ighiu s'a aflat o ladă plină cu dinamită trimisă dela Câmpeni. Precum ne spun locuitorii de pe acolo, scrie numitul țiar, amenințările Românilor fac imposibilă existența în părțile acele. — Cine le va crede aceste, e tot atît de smintit, ca și cel ce le scornește.

Concert. Baritonul dela opera din Bucuresci, dl Demetriu Popovici, va da Sâmbătă în 17 Octomvrie un concert în sala reuniunii de cântări. Atragem atențiunea publicului asupra tinărului cântăreț.

Trupe rusești. Contrar desmintirilor date de unele țiare, „Galați“ află că Duminecă, 22 curent, a sosit la Cahul un regiment de infanterie și două sotnii de cavalerie rusă, care s'au casarmat acolo.

Prin orașul Galați trec mereu ofițeri și soldați ruși. Alaltă-seară toată lumea a putut vedea în grădina Universală vr'o 30 de acesti ofițeri.

Teatru maghiar. Duminecă s'a jucat, înaintea teatrului plin, comedia populară intitulată „A legény bolondja“. A succes destul de bine. Nu scim, care poate să fie celebrul translator al trupei dlui Várady; obicinuindu-se însă a pune pe anunțările de teatru prelungă titlurile maghiare și titlurile germane și române, dintre care până acum încă n'am vedu o singură traducere bună. Pe „a legény bolondja“, în care e vorba de o fată, pe care o poartă toți flăcăii de nas, a tradus-o în nemtește cu „Der Narr des Junggesellen“ și în românește cu „Nebunul junașanului“.

În ce consistă fisionomia unei limbi?

(„Etymologicum Magnum Romaniae“, de B. Petriceic Hajdeu.)

În economia politică, circulațiunea are două sensuri: dintăiu, sensul vulgar de trecerea unui lucru din posesiune în posesiune, sau mai bine din loc în loc; al doilea, sensul adevărat științific de mișcare productivă a valorilor.

Circulațiunea în Linguistică se apropie până la un punct de ambele aceste sensuri.

Prin multă circulațiune materială, o monetă sau o marfă iute se învechese, se șterge, perde lustrul. Și nu e necesar ca acest fel de circulațiune să se petreacă prin mai multe mâni: copilul el singur, succind și rescind mereu jucăria, o strică mai de grabă și mai lesne decum s'ar strica ea călătorind dela New-York până la Bucuresci. În acest înțeles, circulațiunea în economia

Atunci schiopul — cu peatra de moară legat la picior — se legătu să aducă apă și cât bați în palme și fu acolo și umplu ulciorul cu apă. Muierea care era acolo după apă, Țițe cătră el — pe când voia să vină acasă:

— Nu te grăbi! veđi, io-'s de o jumătate de an și tot nu mă gat de ducă! Domnii ăștia mai și aștepte! Hai mai bine, să-ți caut în cap!

Și se puse baba, să-i caute în cap și adurmă Omul Fugilă, eară muierea — dacă-i puse un cap de cal sub căpătăiu — se luă cătră casă. Eară dacă vedu Aripa Câmpului, că baba vine și schiopu nu, Țițe lui Vede-bine, să se uite: ce-i cu Fugilă? și când vedu Vede-bine, că schiopu doarme pe un cap de cal — spuse lui Omu Țintilă și acesta scoase săgeata și ținti în capu cel de cal. Atunci se pomeni Omu Fugilă și dintr'o sărită ajunse pe baba, care mai suia acuma scările cu apă. Și o apucă schiopu pe muiere de grunași și o aruncă în curte, eară câni o înhățară și o sfășiară îndată.

Când Fugilă duse împăratului apa — acesta era și mai năcăjit și-i Țițe:

— Nu pot pricepe: ce oameni sînteți voi?! Mai dineaori veđii muierea buint pe trepte și totuși tu vii cu apa. Unde-i baba?

— Unde să fie? că în curte-i. Caută: cum își petrec câni cu ea!

(Va urma.)

politică nu e altceva decât o neastîmpărată locomoțiune, fie prin concurs colectiv, fie prin mijloace individuale.

În Linguistică, un cuvânt, o formă gramaticală, o semnificațiune, ori-ce alt element al limbii, se deterioară tot așa printr'o deasă întrebuintare. Aceasta s'a observat de demult și s'a spus de mai multe ori. Ceea-ce a scăpat însă din vedere linguiștilor, este că întrebuintarea cea deasă nu trebuie să fie neapărat colectivă, adecă nu trebuie neapărat să se exercite în totalitatea graiului unui popor. Pentru-ca francezul Pierre să se metamorfozeze în vr'o două-sute de forme, pe cari le enumără Robert Mowat; ¹⁾ pentru-ce Ioan să devină la Români Ion, Iancu, Ionță, Ionașcu, Niță, Ionel etc.; pentru toate aceste ajunge acțiunea cea desmerdătoare a cătorva familii, în cari se află câte un Pierre sau Ioan, chiar dacă în sinul națiunii ar fi puține asemenea familii.

Mult mai important, fie în economia politică, fie în Linguistică, este celalalt fel de circulațiune: mișcarea productivă a valorilor, în puterea, cei două lucruri, identice sub ori-ce raport, reprezintă totuși nise valori foarte disproporționate, astfel că din doi m unul face 12, pe când altul numai 1 sau chiar zero.

Precum în economia politică moneda este mijlocul universal al circulațiunii tuturor bunurilor, tot așa în Linguistică graiul este mijlocul universal al circulațiunii ideilor și impresiunilor. Și fără monetă, bunurile ar circula, dar' cu mult mai greoiu; cu mult mai greoiu ar circula de asemenea, deși tot ar circula, ideile și impresiunile fără graiu.

Acest paralelism odată stabilit, să lăsăm acum textualmente să vorbească economistul cel mai competent în materia circulațiunii.

„Supposons — Țițe Skarbak — qu'une pièce d'un franc soit remise dans la matinée dela première journée par un habitant de la capitale à une laitière en échange de lait qu'elle apporte au marché; que celle-ci l'emploie tout de suite à acheter une aune de toile; que le marchand de toile fasse avec cette même pièce de monnaie sa provision de viande dans la boucherie; que le boucher la dépense dans la boutique d'un marchand de vin; que celui-ci l'emploie à l'achat de bouteilles; que le marchand de verreries la dépense en pain, le boulanger en bois, et que le marchand de bois la retienne pour une dépense à venir et la laisse sans emploi dans le courant de la journée suivante. La différence des services rendus par cette pièce de monnaie dans le courant des deux journées est très sensible, et peut être exprimée par des chiffres, car elle est comme sept à un. Dans la première journée, la pièce d'un franc a fait la fonction de sept francs, parce qu'elle a servi à faire sept achats consécutifs, au lieu que dans la seconde journée elle n'a représenté qu'une unité dans les mains du marchand de bois. Si celui-ci n'en fait point usage dans le courant de la seconde journée, on peut même dire avec raison que, pour la société en général, la différence des services rendus par la même pièce de monnaie dans les deux journées est comme sept à zero, parce que, étant restée inactive dans les mains du marchand de bois, elle n'a point rempli sa fonction comme instrument d'échange, et l'effet est le même que si elle n'eût point existé. Sa valeur, dans la première journée, est égale en services rendus à celle de sept francs, et il est facile de s'en convaincre en rassemblant tous les produits qui ont été achetés par son moyen: car en évaluant la valeur du lait, de la toile, de la viande, du vin, des bouteilles, du pain et du bois achetés consécutivement avec la même pièce d'un franc, on se convaincra aisément qu'il faudrait dépenser sept francs pour pouvoir acheter toutes ces choses simultanément.“ ²⁾

Resumând și completând această particularitate în două cuvinte, un alt economist observă: „Cu cât mai des o monetă trece din mână în mână, cu atât mai multe bunuri și servicii se pot cumpăra cu ea, și cu atât mai puțin numără se va cere pentru întreaga circulațiune dintr'o țeară“. Cu această ocaziune, el citează un fapt foarte instructiv. Pela jumătatea secolului trecut, comandantul unei cetăți așezate nu avea la dispozițiune decât 7000 florini, cari ear' fi ajuns abia pe o săptămână pentru plata garnizoanei. El a susținut totuși asediul în curs de șapte săptămâni, plătind regulat soldaților sei, cari cheltuiău apoi banii pe la crișmări, ear' crișmării împrumutau mereu aceiași bani comandantului. ³⁾ În acest chip 7000 de florini au reprezentat valoarea de 49.000.

Întocmai în același mod, din două lucruri linguistice de o valoare intrinsecă, unul poate să aibă o valoare utilă îndecită și chiar însușită decât celalalt, dacă în graiul comun al poporului circulează de Țe sau de o sută de ori mai mult în același interval de timp.

(Va urma.)

¹⁾ Les noms familiers, în Mém. de la Soc. Linguistique, t. 1, p. 197-9.

²⁾ Skarbak, Idée de la circulation, ap. Coquelin, Dict. de l'Econ. politique, ed. 1854, t. 1, q. 367-8.

³⁾ Rau, Corso di economia politica, trad. Conticini, Genova, 1855, p. 180-1.

Convocare.

Deoarece-ce timpul prescriș de legea comercială pentru conchiămarea adunării generale a acționarilor înființândei „Casse de economii din Reghinul-săsesc“ expiră în scurt, subscriși ne luăm voi în numele inițiatorilor a convoca adunarea generală a acționarilor pe 29 Octomvrie a. c. la 10 oare a. m. în școala română din loc — la care pentru momentuositatea cauzei, fiind a se decide despre înființarea ori neînființarea societății, sînt rugați a se înființa toți domnii acționari în persoană, ori prin plenipotențiăți.

Reghinul-săsesc în 9 Oct. n. 1885.

În numele inițiatorilor:

Basiliu Raț. Patriciu Barb. Dr. Abs. Todea.

Varietăți.

(Un precursor al doctorului Ferran.)

„L'Intermédiaire des Chercheurs“ semnlează existența unui precursor al doctorului Ferran, care operă la Paris în secolul al XVIII. El se numește Boile, și doctoriile sale erau tot atât de secrete ca și ale doctorului spaniol. Pentru a-și propaga metoda (1726), Boile punea ca axiomă că toate boalele, în cari se cuprindea și sifilisul, sînt datorite afăriei de animalcule. Aceste parasite funeste trebuind să fie distruse de alte animalcule mai robuste, ar fi de ajuns de a sforța pe inamici a se afla față în față pentru a suprima deodată chiar cauza răului. Dar' cum trebuie a se opera? Cum trebuie a-și procura parasitele necesare și cum să fie introduse în organismul în suferință? Acesta era secretul maestrului, și nimeni n'a cutezat a-l întreba în această privință. Cu toate acestea avea în laboratorul său un mare microscop cu care arăta publicului diversele parasite extrase îndată din chiar sângele bolnavilor. Dar' aceasta nu era însă nimic; trebuia a vedea acțiunea specificului; acele ființe mici, atât de vioaie pe sticla pe cari erau puse, depăreau ca prin farmec îndată ce se vîrsa câteva picături dintr'o licoare plină cu animalcule contrare. Boile făcu îndată furoare și-și umplu punga dând clienților sei doctorii misterioase. Dar' microscopul îl perdū. Într'una din zile se observă că instrumentul avea un fund îndoit, că lamele de sticlă erau preparate mai dinainte și că toate parasitele binefăcătoare sau vătămătoare, nu erau decât o vedere a spiritului. Fără a mai stărui asupra metoadei sale, Boile își făcu giamantanul și-și perdū urma. Lumea medicală rise foarte mult atunci de părăsita sifilisului și de ingeniosul ei inventator.

(Amânarea unei căsătorii.) Acum câteva zile, la Constantinopol, ficea cea mai tineră a principelui Halim, cel din urmă fiu al lui Mehemet-Ali, era să se căsătorească cu vîrul ei, fiul decedatului principe Mustafa-Fazyl pașă. Totul era gata pentru ceremonie, când se anunță invitaților că toaleta miresei, comandată la Paris, nesosind încă, căsătoria s'a amânât preste o lună. Bucatele pregătite pentru masa de nuntă fură împărțite săracilor.

(Încălțăminte de hârtie.) Acum de curînd s'a brevetat o metodă de a fabrica și încălțăminte de hârtie.

Pentru a fabrica această încălțăminte, se aplică pe un calapod o pastă întocmai ca aceea cu care se fabrică hârtia ordinară sau cartonul; se garnisește în întru cu o cupțușală oare-care lipită cu ciment, care servă asemenea a lipi și talpa.

Se poate da astfel încălțăminte ori-ce formă; rămâne numai a se scđ dacă ea se poate purta mai mult în raport cu încălțăminte de pele. În ori-ce cas, idea nu pare a fi rea în sine, și ar fi ciudat a vedea că încălțăminte de pele se fie înlocuită cu încălțăminte de hârtie.

(O vacă cu picior de lemn.) „Cultivatorul“ serie că în Englitera aproape de York, din vacile de pe moșie, rupîndu-și una piciorul, și chirurgul veterinar, dl Suarry, constantînd că e peste puțină să se mai direagă fractura, a încercat să îi pună un picior de lemn. Experiența a reușit pe deplin și actualmente toți se uită cu mirare la dînsa, căci pasce în deplină sănătate alături cu vișelul ei.

Bibliografie.

„Revista catolică“. Apare în fiecare lună în Satmar. Anul I. Vol. I. Fascicul I. Septemvrie 1885. Sumar: Fotografia și o schiță biografică a Sântiei Sale Papa Leu XIII. — Allocuțiunea Sântiei Sale Leu XIII. — Biserica română. — Dreptul bisericeii asupra învățămîntului public. — Cronică contimporană. — Trei eroi ai carității evanghelice. — Factorii educațiunii și ai instrucțiunii. — Literatură. — Avis și posta redacțiunii. — Director al revistei e dl Dr. Vasile Luca ciu.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar.

Sciri economice.

Calculare despre prețuirea gunoiului.

Despre prețuirea gunoiului e o literatură întregă în limba germană și mai mulți autori s'au încercat a defini prețuirea în diferite moduri:

1. După prețul de vânzare; 2. după puterea gunoiului; 3. după cheltuielile producerii; 4. după prețul scării proporționat după prețul de piață; 5) după prețul gunoiului de industrie Nitrogen, Calium și Phosphoroid; 6. după cuprinsul mineralelor ce se află în el.

1. După prețul de vânzare: E cunoscut lucru, că economul nu produce gunoiul ca să-l vândă, ci ca să-și gunoiască pământul, căci acela care își vinde gunoiul, e slab econom și dacă economia e aproape de oraș unde se produce mai mult gunoiu, atunci trebuie să cumpere și în astfel de casuri trebuie luat prețul de mijloc spre exemplu un car cu 2 boi poate duce 7 māj metriche prețul — 20—25 cr.; un car cu 4 boi duce 12 m. m. — prețul 35—40 cr. aici în Transilvania și în Banat. Dar sūnt provințe unde 7 m. m. de gunoiu costă 1 fl.

După puterea gunoiului: Aceasta ar fi prețuirea cea mai dreaptă, dar' executarea e foarte grea, fiindcă nici când nu poate țice economul precis că din acest gunoiu cât au luat fructele în sine, și cât a rămas în pământ. Aceasta au aprobat-o mai mulți chemiști, dar' nimēnui nu'i-a succes a defini cuantitatea și puterea directă a gunoiului. (Finea va urma.)

Cursul la bursa de mărfuri din Budapesta dela 12 Octomvrie st. n.

Grâu (din Banat): 72—73 Kilo fl. — până — 74—79 Kilo fl. — până —, (lungă Tisza) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 7.30 până 7.70, (de Pesta) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 7.20 până 7.55, (de Alba-Regală) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 7.30 până 7.70, (de Bacska) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. — până —, (din Ungaria de nord) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 6.85 până 7.35.

Sēcara (ungurească) 70—72 Kilo fl. 6.05 până 6.30 Orđ (nutreț): 60—62 Kilo fl. 5.40 până 5.85; (de berarie) 62—84 Kilo fl. 6.20 până 7.20.

Ovės (unguresc) 37—40 Kilo fl. 6.25 până 6.45. Cucuruz (de Banat): dela fl. 5.65 până 5.70; de alt soi u fl. 5.60 până 5.65.

Bursa de Budapesta

din 12 Octomvrie st. n. 1885.

Table with financial data for the Budapest stock exchange, including interest rates and bond prices.

Bursa de Viena

din 12 Octomvrie st. n. 1885.

Table with financial data for the Vienna stock exchange, including interest rates and bond prices.

Cursul pieței din Sibiiu.

din 13 Octomvrie st. n. 1885.

Table with exchange rates for various currencies like Romanian, Turkish, and Russian rubles.

Bursa de București.

Cota oficială dela 10 Octomvrie st. n. 1885.

Table with financial data for the Bucharest stock exchange, including interest rates and bond prices.

ad Nro 251/185

[195] 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de cancelist în biroul Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, în Sibiiu, cu o remunerațiune anuală de 300 fl. v. a. se excrie prin aceasta concurs.

Doritorii de a ocupa acest post, își vor trimite cererile, scrise cu mâna proprie, până la 15 Noemvrie st. n. a. c. la subsemnatul comitet însoțite de:

- a) Atestatul de botez.
b) Adeverință despre studiile făcute, sau despre practica ce eventual au făcut în vr'o altă cancelarie.
c) Atestat de moralitate dela oficiile respective locale sau pretoriale.
d) Adeverință despre condițiunile de viață, în care trăiesce.

Cererile întrate după terminul indicat, nu se vor lua în considerare.

Informațiuni mai în detal asupra îndatoririlor legate de acest post, se pot căpeta dela biroul Asociațiunii transilvane.

Din ședința comitetului Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român ținută în Sibiiu la 22 Septemvrie st. n. a. c.

Iacob Bologa m. p. Dr. D. P. Barcianu m. p. Vice-presedinte. secretar.

ad Nro 251/885

[196] 2—3

Concurs.

Venind în vacanță unul din stipendiile de 100 fl. v. a. pe an, menite pentru ascultătoare de pedagogie la un institut din patrie, se excrie concurs pentru conferirea din nou a acestui stipendiu.

Concurente vor avē să accludă cererei.

- a) Atestatul de botez
b) Atestat despre progresul în studii în semestrul premergător.
c) Atestat de frecuentațiune în anul scolaric 1885—86.
d) Atestat de sărăcie dela oficiul comunal cu vidimarea oficiului pretorial; toate în original sau în copie autenticată.

Cererile sūnt a se adresa subsemnatului Comitet în Sibiiu până la 15 Noemvrie st. n. a. c. Cereri întrate după acest termin nu se vor lua în considerare.

Din ședința Comitetului Asociațiunii transilvane pentru literatura și cultura poporului român ținută în Sibiiu la 22 Septemvrie 1885.

Iacob Bologa m. p. Dr. D. P. Barcianu m. p. vice-president secretar.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1885.

Large table with train schedules for various routes including Budapest-Predeal, Predeal-Budapesta, Budapesta-Arad-Teiuș, Teiuș-Arad-Budapesta, Copșa mică-Sibiiu, Sibiiu-Copșa mică, Cucurdea-Oșorheiu, Oșorheiu-Cucurdea, Simeria (Piski)-Petroșeni, Petroșeni-Simeria (Piski), Arad-Timișoara, Timișoara-Arad, Uniedoara-Simeria (Piski), Simeria (Piski)-Uniedoara, Turda-Ghiriș, Ghiriș-Turda.

Nota: Numerii încadrați cu linii groase însemnează oarele de noapte.